

PROMOCIÓ DE L'AUTOCOMPOSTATGE I EL COMPOSTATGE COMUNITARI

Fraccions a les quals incideix l'actuació

L'actuació té incidència en les fraccions *matèria orgànica* i *altres fraccions: vegetal*.

Categoria a la qual incideix l'actuació

L'actuació té incidència sobre la *recollida selectiva*.

Tipus d'actuació

L'actuació és d'*optimització i eficiència del servei de recollida*.

Justificació

L'autocompostatge i el compostatge comunitari són processos senzills que poden ser complementaris al servei de recollida habitual de la fracció orgànica, ja que permeten gestionar la matèria orgànica en una zona pròxima al punt de generació. Aquesta pràctica evita que la matèria orgànica i les restes vegetals s'hagin de gestionar per mitjà del sistema de recollida municipal, cosa que redueix les entrades d'aquest residu a les plantes de tractament.

Aquesta actuació, a més d'afavorir l'autogestió dels residus orgànics, tancant així el cicle d'aquesta fracció, té una voluntat didàctica important perquè permet conscienciar els ciutadans de la necessitat de reciclar i compostar les restes orgàniques domiciliàries, així com donar a conèixer la possibilitat de realitzar el compostatge individual i el seu funcionament.

Descripció

El compostatge és un procés natural i accelerat de descomposició de la matèria orgànica per descomponedors com bacteris, fongs i petits animals que transformen les restes orgàniques en compost. El compost és un adob orgànic amb un gran poder fertilitzant per a la terra. En aquest sentit, es recomana la subvenció o cessió gratuïta de compostadors a aquells ciutadans que ho sol·licitin, per a la realització d'autocompostatge a la seva llar o de forma col·lectiva entre diferents famílies.

Figura 1. Exemples de compostadors comunitaris: Pla de l'Estany (esquerra); i, Pallars Sobirà (dreta). Font: Consell Comarcal del Pla de l'Estany i Consell Comarcal del Pallars Sobirà, 2017.

Zona d'implementació recomanada

L'actuació es pot desenvolupar en qualsevol tipus de municipi, encara que es recomana en zones rurals i en urbanitzacions amb cases unifamiliars amb jardí. Tanmateix, també hi ha experiències com el projecte "Fem compost al parc" a diferents barris de Barcelona.

Mitjans necessaris

Per a la implementació d'aquesta actuació es requereix un compostador (individual o comunitari), el qual pot ser de molts tipus: de fusta, de plàstic, de reixa, etc. Els compostadors individuals s'utilitzen a les llars, mentre que els compostadors comunitaris normalment s'ubiquen en espais públics per tal de poder ser utilitzats pels veïns de la zona.

Adicionalment, es recomana realitzar una campanya de promoció del compostatge, així com tallers i xerrades, algunes de les quals es poden fer a les escoles, fet que requerirà disposar d'educadors ambientals.

Figura 2. Exemples de compostadors: de plàstic (esquerra) i de fusta (dreta). Font: ID Waste i Fundació Areté, 2017.

Beneficis i resultats potencials

La gestió a través d'autocompostatge del 8% de la població de Catalunya permetria la gestió per aquesta via d'un 6% de la FORM generada, amb l'estalvi ambiental i econòmic associat al seu transport i tractament (Consell Comarcal del Pallars Sobirà, 2009).

Amenaces

És important fer un seguiment dels compostadors, amb l'objectiu de conèixer quina és la participació ciutadana, evitar la infrautilització, així com les males praxis. En aquest sentit, per aconseguir-ho es pot vincular la realització de l'autocompostatge amb la bonificació de la taxa de recollida, tractament i eliminació de residus (en cas que el municipi en disposi), sempre i quan el tècnic comprovi mitjançant una inspecció que l'autocompostatge s'està realitzant correctament.

Costos

Els costos associats a la implementació d'aquesta actuació són:

- El cost d'un compostador comunitari és de 100 €/unitat.
- El cost d'un compostador domèstic individual és variable: el preu dels més econòmics oscil·la entre els 35 € (compostador de 300 L) fins a 53 € (compostador de 470 L).

- L'ens local pot optar per fer pagar una part del cost del compostador als usuaris que sol·licitin el mateix, així com fer-los pagar una fiança.
- El cost associat a la campanya és variable en funció de com es defineixi la mateixa (per exemple, el nombre de persones que conformen el públic objectiu, si té lloc l'edició de materials, si es recorre a educadors ambientals, etc.).

Fonts de finançament

La promoció de l'autocompostatge i compostatge comunitari s'hauria de finançar a través de fonts propis de l'Ajuntament. No obstant això, l'Agència de Residus de Catalunya ha subvencionat actuacions d'aquest tipus.

Indicador de seguiment

- Quantitat de matèria orgànica gestionada a través de l'autocompostatge (unitats: kg/any).
- Nombre de beneficiaris de la bonificació de la taxa de recollida, tractament i eliminació de residus gràcies a la correcta realització de l'autocompostatge (unitats: nombre de bonificacions).
- Nombre de compostadors presents al municipi (unitats: nombre de compostadors).

Municipis on s'ha implementat l'actuació

Aquesta actuació s'ha implementat en molts municipis catalans. Alguns exemples són Lleida (138.144 habitants, Segrià), Viladecans (65.779 habitants; Baix Llobregat), La Torre de Claramunt (3.722 habitants; Anoia), així com ens supramunicipals com el Consell Comarcal del Pla de l'Estany, el Consell Comarcal del Gironès, el Consell Comarcal del Pallars Sobirà, el Consell Comarcal de la Selva, la Mancomunitat La Plana, entre molts altres.

Bibliografia d'interès

- Estudi de la implantació del compostatge de la fracció orgànica de residus municipals a petita escala. Mancomunitat La Plana, 2009.
- Guia de l'usuari: El compostatge casolà. Diputació de Barcelona, 2009.
- Guia pel compostatge domèstic a Lleida: com aconseguir transformar de forma neta i confortable les restes de menjar en un adob de qualitat. Ajuntament de Lleida, 2008.
- Idees per aprofitar la brossa orgànica. Manual del compostatge al jardí. Àrea Metropolitana de Barcelona, 2016.
- Potencial d'implantació del compostatge casolà i comunitari a Catalunya. Conseqüències ambientals i econòmiques. Consell Comarcal del Pallars Sobirà, 2009.

